

SAMMANFATTNING TILL MÖTE

Resultaten från recipientkontrollen tyder generellt på att vattenkvaliteten i Ätran överlag är god och att vattenkvaliteten i ett längre perspektiv har förbättrats.

Väderåret 2019

I Ulricehamn var årsmedeltemperaturen 8,0°C, vilket var 1,0 grad varmare än normal temperatur för perioden 1999-2018. Årsnederbörden blev 881 mm, vilket var i nivå med medelårsnederbörden för perioden 1999-2018. Årsmedelvattenföringen i Ätran vid mynningen i havet blev 58 m³/s, vilket var i nivå med långtidsmedelvärdet för perioden 1999-2018. I januari och under perioden april-augusti var vattenföringen lägre eller mycket lägre än normalt, men i februari, mars och december var vattenföringen mycket hög. Den höga vattenföringen gjorde att vattnet på flera håll blev starkt färgat p.g.a. stor avrinning från framför allt skogs- och myrmark. Vid några lokaler (framför allt Sannarpsån och Vinån) blev vattnet starkt grumligt och fosforhalterna blev mycket höga eller extremt höga i samband med de höga flödena. I Assman, Lillån och Högvadsån blev vattnet surt i samband med de höga flödena, särskilt i Lillån i december.

Näringsstatus

Miljö kvalitetsnormerna för fosfor uppfylls i huvuddelen av provpunkterna. Åtgärder behövs framför allt inom Vinåns avrinningsområden där miljö kvalitetsnormen inte följs (måttlig näringsstatus). Åtgärdsbehovet är att minska fosforhalterna med ca 20 % i Vinån. Åsunden och Löneren når inte heller god näringsstatus avseende fosfor. De biologiska parametrarna visar också att god näringsstatus inte nås i Åsunden, V Fegen, Vinån och Sannarpsån samt i Ätran vid Vist kyrka och uppströms Svenljunga.

Kvävetillstånd

För kväve är halterna i särklass högst i Vinån och Sannarpsån där den största antropogena belastningen kommer från jordbruksverksamhet.

Försurningstillstånd

Motståndskraften mot försurning är god eller mycket god och pH-värdena är mestadels bra. I Lillån är dock motståndskraften svag. I Lillån har också pH-värden under 6,0 noterats.

Vattenmossa och sediment

Metallhalterna i vattenmossa var mestadels låga. Störst avvikelse från naturliga bakgrundshalter noterades för krom i Ätran nedom Svenljunga och vid Axelfors. I Skåpanäsdammens sediment var också kromhalten

förhöjd. Uppmätta halter av PCB:er och PAH:er i sediment låg i nivå med naturliga bakgrundshalter och tyder inte på någon påverkan från punktkälla. Undantagen var förhöjda halter av PAH:er i V Fegen och Tjärnesjön, vilket bör utredas i första hand genom förnyad provtagning och analys år 2020.

Transport till havet

Den totala transporten i Ätran vid mynningen i havet år 2019 blev ca 39 ton fosfor och ca 2 200 ton kväve. Variationerna är stora mellan olika år och inga tydliga trender syns.

Höga naturvärden avseende bottenfauna

Ätrans huvudfåra har mycket höga naturvärden bl.a. när det gäller bottenfauna eftersom ett stort antal ovanliga arter förekommer.

Växtplankton

Växtplankton är en sammanfattande beteckning för organismer som svävar fritt i vattnet och har förmåga att fotosyntetisera. Växtplankton undersöktes i Åsunden, V Fegen och Tjärnesjön i augusti 2019. Resultaten visade att näringsstatusen var måttlig i Åsunden och V Fegen, men god i Tjärnesjön. Mängden cyanobakterier var liten i Åsunden, men mycket liten i V Fegen och Tjärnesjön. I Åsunden dominerade dock cyanobakterierna växtplanktonsamhället.

Djurplankton i Åsunden

I augusti 2019 undersöktes djurplanktonsamhället i sjön Åsunden. Med djurplankton menas de mikroskopiska djur som finns i den öppna vattenmassan. De djurgrupper som ingår är framför allt hinnkräftor, hoppkräftor och hjuldjur. Djurplankton är länken mellan växtplankton och fisk och kan därför ha en nyckelroll i akvatiska näringskedjor. Tätheter och artsammansättning överensstämde med den senaste undersökningen av djurplankton i Åsunden som utfördes år 2017 och tyder på att Åsunden är måttligt näringsrik. En ovanlig art av hoppkräftor påträffades (*Heterocope borealis*) och är troligen en relik från istiden. En annan ovanlig art av hoppkräftor (*Arctodiaptomus laticeps*) har påträffats i fåtal vid tidigare undersökningar men påträffades inte i augusti 2019. Tillgången av djurplankton som föda för planktonätande fisk i Åsunden bedömdes som relativt god och inte begränsande.

Kiselalger

Kiselalger är ofta den dominerade gruppen inom de så kallade påväxtalgerna, vilka sitter fast på eller lever i direkt anslutning till olika typer av substrat i vattnet (t.ex. stenar eller växter). Kiselalger undersöktes

på 13 lokaler år 2019 var av en lokal, St1 Stampån, är undersökt i regi av Länsstyrelsen i Halland. Sannarpsån och Vinån samt Ätran vid Vist kyrka och uppströms Svenljunga bedömdes tillhöra måttlig näringsstatus. Övriga bedömdes ha god eller hög status avseende näring. Ingen lokal i undersökningen år 2019 hade förhöjd missbildningsfrekvens, som skulle kunna tyda på någon påverkan av miljögifter (t.ex. bekämpningsmedel, metaller eller likande), utan alla visade försumbar påverkan. I Ätran vid Axelfors och nedströms Svenljunga samt i Sämån var diversiteten dock mycket låg, vilket betyder att resultaten måste tolkas med försiktighet (s.k. riskflaggning).